

Özgecan Aslan Cinayetinin Dijital Platformlarda Yansıması: Ekşi Sözlük Üzerine Bir İnceleme¹

Susin Gören Kekeç²
Raci Taşcıoğlu³

Öz

Bu çalışma, kadına yönelik şiddetin dijital platformlarda nasıl yansıdığını konu edinmekte ve 11 Şubat 2015 tarihinde vahşice katledilen üniversite öğrencisi Özgecan Aslan'ın öldürülmesinden sonra dijital platformlardan olan *Ekşi Sözlük* yazarlarının söz konusu olaya verdiği tepkiyi analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, cinayetten sonraki ilk üç ay olan 13 Şubat- 09 Mayıs 2015 tarihleri aralığında *Ekşi Sözlük*'te Özgecan Aslan başlığı altında yer alan yorumlar evreninden yargısal örneklem yöntemiyle belirlenen 141 yorum eleştirel söylem çözümlemesinin sağladığı analitik bakış açısıyla incelenmiştir. Sanal kimlikler aracılığıyla kadına yönelik şiddete karşı oluşan toplumsal hareketi okumaya yönelik olması nedeniyle önem kazanan bu çalışmanın elde edilen bulgularına göre, yorumlardaki söylemlerin toplumda mevcut olan genel kanaatle diğer bir ifadeyle, toplumsal cinsiyetçi bakış açısıyla paralel olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla, sanal bir kamusal alan olarak da nitelendirilmesi mümkün olan *Ekşi Sözlük*'te kadına şiddete karşı verilen tepkilerin toplumsal algıda hâkim olan eril bakış açısıyla örtüştüğü ve kadın kimliğinin bir sorun olarak görüldüğü sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kadına Şiddet, Dijital Platform, Özgecan Aslan, Ekşi Sözlük, Toplumsal Cinsiyet.

Atf: Kekeç Gören, Susin ve Taşcıoğlu Raci. (2018) Özgecan Aslan Cinayetinin Dijital Platformlarda Yansıması: Ekşi Sözlük Üzerine Bir İnceleme. Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, (AKİL) Kasım (30) s. 439-452

1 Bu çalışma, 1-3 Kasım 2018 tarihleri arasında Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi tarafından düzenlenen 3. Uluslararası Medya Çalışmaları Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

2 Öğr. Gör., Şırnak Üniversitesi Rektörlüğü, gorenkekec2004@gmail.com.

3 Prof. Dr. Atatürk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, tascio@atauni.edu.tr.

Reflection of Özgecan Aslan's murder on the digital platforms: an investigation on Ekşi Sözlük

Abstract

This study is intended to analyze the reaction of Ekşi Dictionary authors from digital media platforms after the murder of Özgecan Aslan, a brutally murdered university student on February 11th , 2015. For this purpose, the interpretations under the title of Özgecan Aslan in the Ekşi Dictionary between the dates of 13th February and 09 th May 2015, which are the first three months after the murder, have been examined from the perspective of the analytical view provided by the analysis of critical discourse of 141 comments determined by judicial sampling method. Because it is intended to read the social movement against violence to women through conjectural identities and according to findings obtained at the end of this important study, it is seen that the discourses in the interpretations are in parallel with the societal point of view with the general conviction existing in the society. Therefore, in the Ekşi Dictionary, which can be described as an imaginery public space, the reactions against the violence against the women have been preserved by the dominant sexist in the social perception, and the result of the identity of the woman is seen as a problem.

Key words: Violence to Women, Digital Platform, Özgecan Aslan, Ekşi Dictionary, Social Gender.

Giriş

Yeni medya araçları, farklı dünya görüşlerini, farklı sosyo-ekonomik yapıları ve farklı etnik kimlikleri aynı denklemde, eşit şartlarda buluşturan platformlar olarak, her kesimden insanın kendini ifade edebilme şansı bulduğu mecralara dönüşmüştür. İnsanlar dünya veya ülke gündemini sarsan herhangi bir olay ya da toplumsal hareketle ilgili tepkilerini dijital medya kanallarında bir tıkla gösterebilmektedirler. Diğer bir ifadeyle, kullanıcılar sanal kimlikleriyle olaya müdahil olabilmekte “Ben de buradayım, bu dünyanın, bu ülkenin bir ferdi olarak, bu konular beni de alakadar etmektedir” vurgusuyla sıradan vatandaşlar olarak kamusal alanın içerisinde cereyan eden olaylara ve toplumsal hareketlere yönelik düşüncelerini ortaya koyabilmektedirler.

Dijital medya olarak da adlandırılan yeni medya, Van Dijk’in de dediği gibi, geleneksel medya araçlarından (gazete, radyo, televizyon, sinema) farklı olarak, dijital kodlama sistemine temellenen, iletişim sürecini gerçekleştiren aktörler arasında eş anlı ve çok yoğun kapasitede, yüksek hızda karşılıklı ve çok katmanlı etkileşimin gerçekleştiği multimedya biçimselliğine sahip iletişim araçlarını kapsamaktadır (Aktaran: Binark 2007: 5). Coğrafik mekân ve zaman sınırının olmadığı bu platformlar sıradan vatandaşlara yeni kamusal ortamlar sunmaktadır. Nitekim *Ekşi Sözlük* olarak tanımlanan ve geleneksel sözlük anlayışından bir hayli farklı olan bu dijital platform, sözlüğün yazarlarına ve okurlarına alternatif bir kamusal alan sunmaktadır. “Geleneksel sözlük anlayışına ilişkin kalıpları yıkan ve çağcıl bir referans kaynağı olarak değerlendirilebilen *Ekşi Sözlük*; e-sözlük anlayışına paralel bir görünüm arz etmekle birlikte, e-sözlük anlayışının sınırlarını zorlayan ve aşan bir niteliğe sahiptir. Öyle ki *Ekşi*, doğru kavramının ne denli değişken olabileceğini ve doğruya pek çok farklı açıdan bakılabileceğini ortaya koymaktadır. *Ekşi Sözlük*, doğrunun ve bilginin yanı sıra toplumsal bazda etkili olan pek çok tabu ve değer in sorgulanmasına aracılık ederek kendine özgü bir kültür oluşturmuştur” (Gürel ve Yakın: 2007: 203-204). Dolayısıyla Türkiye’nin en temel sorunlarından biri olan kadına şiddet konusunda toplumsal algıya yönelik genel manzarayı okuyabilmemiz açısından kendine özgü bir kültür oluşturan bu platformun, bilimsel açıdan önemli veriler içerdiği düşünülmektedir.

Bu noktadan hareketle, bu çalışmada 11 Şubat 2015 tarihinde Mersin’in Tarsus ilçesinde üniversite dönüşü bindiği minibüsün sürücüsü Suphi Altındöken tarafından vahşice katledilen Özgecan Aslan cinayetine *Ekşi Sözlük* yazarlarının nasıl tepki verdikleri ortaya konularak, kadına şiddet sorunuyla ilgili toplumsal algıya yönelik bir fikir elde edileceği düşünülmektedir. Başka bir deyişle, kadına şiddet gibi önemli bir konu *Ekşi Sözlük*’te konuya ilişkin yorumlar üzerinden okunmaya çalışılmaktadır. Kadına şiddeti ve kadın cinayetleriyle ilgili sözlük yazarlarının bakışının, toplumda hakim olan genel kanaatle yani toplumsal cinsiyetçi bakış ile paralel olacağı ve aslında kadın kimliğinin bir sorun olarak kabul göreceği düşünülmektedir. Bu nedenle, özellikle cinayetten sonraki ilk üç ay olan 13 Şubat- 09 Mayıs 2015 tarihleri aralığında konuyla ilgili açılan Özgecan

Aslan başlığı altında yer alan yorumlar araştırılmıştır.⁴ Sanal kamusal alanda sanal kimlikler aracılığıyla kadın cinayetine tepkiyi ve sonrasında oluşan toplumsal hareketi okumaya yönelik olması dolayısıyla önem kazanan bu çalışmada, konu eleştirel söylem çözümlemesi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Üç aşamalı olarak hazırlanan çalışmanın birinci bölümünde Türkiye’de kadına yönelik şiddet sorunuyla ilgili genel bilgilere, ikinci bölümde yeni medya kavramına ve bu bağlamda araştırmanın konusu olan *Ekşi Sözlük*’ e değinilmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise Özgecan Aslan cinayetine yönelik tepkiler, bir dijital platform olan *Ekşi Sözlük*’ te cinayetle ilgili açılan başlık altında yer alan entry’ler üzerinden yorumlanmıştır.

1. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet

Hannah Arendt’in 2014 yılında İletişim yayınlarından çıkan *Şiddet Üzerine* adlı kitabının arka kapağında *“Şiddetle değişen bir dünya, ancak daha çok şiddetin var olduğu bir dünya olur”* sözü yer almaktadır. Kuşkusuz bu yerinde ve anlamlı tespit şiddetin her türünün dünyayı yaşanılabilir bir yer olmaktan nasıl da uzaklaştırdığını göstermektedir. Ne yazık ki, her gün sayısız kadının maruz kaldığı şiddet ve bu şiddetin boyutları da bu tespiti doğrulamaktadır. Kadına şiddet diğer bir deyişle kadına yönelik şiddet, Eylem Platformu ve Pekin Deklarasyonunda şu sözlerle tanımlanmaktadır: *“Kadına yönelik şiddet” terimi fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel olan, bu tip hareketlerin tehdidini, baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren ister toplum önünde ister özel hayatta meydana gelmiş olsun, cinsiyete dayalı her türden şiddet anlamına gelmektedir.*” (1995: 86).⁵ Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kadının

4 Toplumsal cinsiyet kavramı biyolojik olan cinsiyetimiz üzerine yapılandığımız toplumsal ve kültürel kadınlık ve erkeklik kalıpları olarak tanımlanabilir” (Yüksel, 2016: 9). Bora’nın kadınlık ve erkeklik kalıplarına ilişkin saptaması da şu şekildedir: “Kadınlık ve erkeklik kalıpları, bizi basitçe birbirimizden farklılaştırmakla kalmaz, aynı zamanda toplumsal kaynaklara erişimimizi de büyük ölçüde etkiler. Yani, kaynakların bölümünde cinsiyet, önemli bir faktördür. Bu faktörün etkisini rakamlarda açık biçimde görürüz. Yani, “kadın sorunları”, yalnızca değerler ve ideoloji değil, bütün bir toplumsal örgütlenme ve bölümüm ile de ilişkili bir alandır.” (2008: 12).

5 Dünya Kadın Konferansları’nın ilki, 1975 yılında Meksiko City’de, ikincisi 1980 yılında Danimarka’nın başkenti Kopenhag’da, üçüncüsü ise 1985 yılında Kenya’nın başkenti Nairobi’de düzenlenmiştir. “Eşitlik Kalkınma ve Barış için Eylem” sloganıyla gerçekleştirilen ve bir taahhütler konferansı olan 4. Dünya Kadın Konferansı bu yönüyle ilk üç konferanstan ayrılmaktadır. Çin’in başkenti Pekin’de yapılan Türkiye’nin de içinde yer aldığı 189 ülkenin devlet ve hükümet başkanlarının katıldığı üst düzey temsilcileri Pekin Deklarasyonunu ve Eylem Platformunu kabul etmişlerdir (Eylem Platformu ve Pekin Deklarasyonu, 1995: 1). Ayrıca, BM Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesinde kabul edilen “2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri” arasında Toplumsal Cinsiyet Başlığı altında şu ifadelere yer verilmektedir “Kadınlar ve kız çocuklarına karşı her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması yalnız temel insan hakkı değildir, aynı zamanda sürdürülebilir kalkınmayı hızlandırmak için kritik önem taşır. Kadınlar ve kız çocuklarının güçlendirilmesinin çarpan etkisi yarattığı ve ekonomik büyümeyi ve her alanda gelişmeyi hızlandırdığı defalarca kanıtlanmıştır. UNDP olarak, 2000 yılından bu yana, diğer BM ortaklarımız ve uluslararası toplum ile birlikte, toplumsal cinsiyet eşitliğini, çalışmalarımızın merkezine almış durumdayız. Günümüzde, 15 yıl öncesine göre daha çok sayıda kız çocuğu okula gidiyor; bölgelerin çoğunda ilköğretimde cinsiyet eşitliği sağlanmış durumdadır. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, bu başarıların üzerine inşa ederek, kadınlar ve kız çocuklarına karşı ayrımcılığı her yerde ortadan kaldırmayı hedefliyor. Bazı bölgelerde işgücü piyasasında hala büyük eşitsizlikler var, kadınlar hala işe eşit erişime sahip değiller. Cinsel şiddet ve istismar, ücretsiz bakım ve ev işlerinin eşitsiz bölümümü ve kamu görevlerinde ayrımcılık hala büyük engel teşkil ediyor. Bu hedefin gerçekleştirilmesi için, kadınların arazi ve mülk gibi ekonomik kaynaklar üzerinde eşit haklara sahip olmasını sağlamak hayati önem taşıyan bir hedeftir. Aynı şekilde, cinsel ve üretme sağlığına herkesin erişmesini sağlamak da hayati önem taşıyor. Günümüzde kamu görevindeki kadın sayısı her zamankinden daha yüksek; ancak kadın liderlerin teşvik edilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğini daha ileriye götürecektir politikalar ve mevzuatın güçlendirilmesine katkı sağlayacak.” (<http://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development->

Statüsü Genel Müdürlüğü'nün yayınladığı *Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016-2020)* başlıklı raporunda CEDAW'ın yapmış olduğu tanıma göre de toplumsal cinsiyete dayalı şiddet: Bir kadına sırf kadın olmasından kaynaklı yöneltilen ya da oransız bir şekilde kadınları etkileyen şiddet türüdür.⁶ Bu şiddet türü kadına fiziksel, zihinsel ya da cinsel yoldan zarar veren veya acıya neden olan davranışları, bu davranışlara ilişkin olarak tehditleri, zorlamayı ve özgürlüklerin kaybedilmesine neden olan diğer davranışları içermektedir (2016: 3). Toplumsal şiddet birbirini tanıyan ya da hiçbir şekilde birbiriyle ilişkisi olmayan bireyler arasında, genellikle okul, iş yeri, hapisane, çocuk ve yaşlı bakımevleri gibi kamuya açık alanlarda gerçekleşen şiddeti tanımlamaktadır. (Peltekoğlu ve Tozlu, 2017: 4). Ne yazık ki, bir insan hakkı ihlali olan bu suçun önüne bir türlü geçilmemektedir ve insanlık tarihi dünyada ve Türkiye'de nerdeyse her gün işlenen sayısız kadına şiddette ve bunun sonucunda cinayet olayına tanıklık etmek zorunda kalmaktadır. Nitekim Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü tarafından 2013- 2014 yılları arasında gerçekleştirilen bir araştırmanın sonuçları, durumun ne kadar vahim olduğunu gözler önüne sermektedir. Kadına yönelik şiddetin Türkiye'deki yaygınlığına göre veriler şu şekildedir:⁷

1. Fiziksel Şiddet: Ülke genelinde bakıldığında hayatının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete maruz kaldığını ifade eden kadınların oranı %36, son 12 ayda ise %8'dir. Diğer bir deyişle, her 10 kadından yaklaşık dördü eşi veya birlikte olduğu erkeklerin fiziksel şiddetine maruz kalmıştır.

2. Cinsel Şiddet: Ülke genelinde evlenmiş kadınların %12'si hayatının herhangi bir döneminde, %5'i ise son 12 ay içinde cinsel şiddete maruz kaldığını belirtmiştir. Cinsel şiddetin en fazla olduğu bölge ise Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'dir. Evlenmiş kadınların %38'i yaşamlarının herhangi bir döneminde fiziksel ya da cinsel şiddete maruz kalmıştır.

3. Psikolojik Şiddet: Yine ülke genelinde kadınların hayatlarının herhangi bir döneminde maruz kaldıkları psikolojik şiddet %44, son 12 ayda ise %26'dır. Batı Anadolu ve Orta Anadolu bölgelerinde yaşayan kadınların yarısı, yaşamlarının herhangi bir döneminde psikolojik şiddete maruz kaldıklarını belirtmiştir.

4. Ekonomik Şiddet: Araştırmanın diğer bir sonucu da ekonomik şiddet biçimlerini ortaya çıkarmıştır. Bu sonuçlarda kadının çalışmasına engel olma ya da işten ayrılmasına neden olma, ev harcamaları için para vermeme ile kadının gelirini elinden alma olarak tanımlanmıştır. Ülke genelinde, bu davranışlardan en az birine, yaşamının herhangi bir döneminde maruz kalan kadınların oranı %30, son 12 ayda maruz kalan kadınların oranı ise %15'tir. Çalışmaya engel olma ya da bir işten ayrılmaya neden

goals/goal-5-gender-equality.html)

6 CEDAW'ın açılımı: Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi. "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016-2020)" (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, 2016: 3).

7 Araştırmayla ilgili detaylı bilgi için bakınız: (<https://kadininstatusu.aile.gov.tr/uploads/pages/dagitimda-olan-yayinlar/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-ulusal-eylem-plan-2016-2020>).

olma kadınlara yöneltilen ekonomik şiddet biçimleri arasında en fazla belirtilendir. Yaşamının herhangi bir döneminde kadınların dörtte biri, son 12 ayda ise kadınların onda biri ekonomik şiddete maruz kalmıştır.

5. Israrlı Takip: Araştırmanın diğer bir sonucu da Türkiye genelinde her 10 kadından yaklaşık 3'ünün en az bir kez ısrarlı takibe maruz kaldığını göstermektedir. En yaygın ısrarlı takip biçimleri, sürekli telefonla arama (%19), kısa mesaj, mektup veya e-posta gönderme (%8) ya da sosyal medya aracılığıyla takip etme (%6) ile kadının çalıştığı ya da yaşadığı yere gelerek rahatsız etme (%6) şeklindedir.

2. Yeni Medya ve Dijital Bir Platform Olarak Ekşi Sözlük

Gündelik, yaşamımızın neredeyse her alanında yaygın kullanım pratikleri bulan ve gündelik hayatımızın pratiklerini farkında olmasak da -köklü bir biçimde dönüştüren-toplumsal yaşamın bir takım zorunlukları gereği kullanım yoğunluğu giderek çoğalan ve bedeninin bir uzantısı/parçası haline gelen bilgisayar, İnternet ortamı, cep telefonları, oyun konsolları, İpod veya avuç içi veri bankası kayıtlayıcıları ve iletişimcileri diğer bir ifadeyle tüm bu dijital teknolojiler yeni medya başlığı altında toplanabilir (Binark, 2007: 21). Günlük hayatımızı köklü bir şekilde değiştiren bu yeni medya kavramıyla ilgili Castells'in de tespitleri dikkate değerdir: *"Son yıllarda iletişim alanındaki temel değişim benim kitlesel öziletişim dediğim şeyin, yani internet ve kablosuz ağların dijital iletişim platformu olarak kullanılmasının yükselişi oldu. Kitlesel bir iletişimdir, çünkü birçok kişiden birçok kişiye iletilen, çok sayıda kişiye ulaşma ve dijital haldeki bilgiyi yakın çevreye ya da dünyaya aktaran sonsuz ağlara bağlanma ihtimali olan mesajları işler. Öziletişimdir çünkü mesajın üretimine gönderici özerk olarak karar verir, alıcının belirlenmesi kendisi tarafından yönetilir ve mesajların iletişim ağlarından alınması özseçime dayanır."* (2012: 21). Dolayısıyla, yeni medya kullanıcıya tamamen kendi kontrolünde olan sanal bir kamusal alan sunmaktadır. Bunun sonucunda ise Castells'in ifadesiyle kitlesel öziletişim ister bireysel olsun ister kolektif olsun, toplumsal aktörün toplumsal kurumlar karşısındaki özerkliğinin inşasına yönelik olarak teknolojik bir platform olanağı sunmaktadır. İşte bu değişim ve dönüşüm nedeniyledir ki, geleneksel medya ile yeni medya arasındaki uçurum da gittikçe büyümektedir. Ağ toplumu ile birlikte modern dünyanın bir göstergesi sayılan geleneksel medya iletişim gelenekleri gitgide yok olurken, yerini yeni medya araçlarına bırakmıştır. Yeni medya kendi geleneklerini, geleneksel medyanın geleneklerinin üzerine kurmaktadır. Diğer bir ifadeyle, var olan gelenekler ve kodlardan yararlanarak, kendine özgü iletişim biçimlerinin ve bu iletişim biçimlerinin örgütlediği toplumsal dönüşümün varlığını pekiştirmesine önayak olmaktadır. Bu gelenekler içinde hem kitle iletişim biçimlerindeki dönüşüm hem de bireysel iletişim süreçlerindeki yenileşmeler mevcuttur (Altunya, 2015: 420). Kuşkusuz, bireysel iletişim süreçlerindeki bu yenileşmeler kullanıcıyı, pasif durumdan aktif duruma getirmiştir. Sanal iletişim ortamında kitleler aktifleşerek, kendilerine sanal kamusal alanlar oluşturabilmektedirler. Bu çalışma bu bağlamda, Jürgen Habermas'ın iletişimsel kamusal alan modeliyle ilişkilendirilmektedir. Habermas, kamusal alan kavramını ve mekânlarının tarihsel süreçte geçirdiği dönüşüme dikkat çekerek kamusal alanı tanımını *"bilgi ve fikirlerin serbest akışı yoluyla siyasal iradenin oluştuğu"*

kurumsal alan olarak tanımlamaktadır. Kamusal alan, ortak fayda açısından önemli olan konularda görüşlerin paylaşılabilirdiği, böylece kamuoyunun oluşabileceği toplumsal alandır ve iletişim bu alanın oluşması için bir koşul olarak belirlemektedir” (Armağan ve Deniz, 2012: 74).⁸ Nitekim, *Ekşi Sözlük*’ün bu tanım ve değerlendirmeye uygun olduğu düşünülmektedir. *Ekşi Sözlük* yeni medya uzamında üyeliğin belirli aşamalar geçildikten sonra elde edilebildiği kapalı ve hiyerarşik bir örgütlenme içeriğine sahiptir. Sözlüğün kendisini “kutsal bilgi kaynağı” olarak konumlandırması ve sözlük içerisinde bilgi üretiminin yazarlar tarafından anonim şekilde gerçekleşiyor olması nedeniyle sözlüğün bilginin göreceliğini benimseyen bir perspektifle kendine has bir kamusal alan oluşturduğu iddia edilebilir (Aslantürk ve Turgut, 2015: 63). *Ekşi Sözlük* bünyesinde sözcük, terim, kavram ve kişilere ilişkin bilgi, deneyim, gözlem, esprî, yorum, anket, link ve kaynak içeren interaktif bir mecra, veri tabanı özelliği taşımaktadır. Sözlük bünyesinde barındırdığı yazarların görüşlerini içerik olarak sunan, collaboravie hypertext dictionary niteliğinde bir yapıdır. Sözlük, Sedat Kaplanoğlu tarafından 1999 yılında açılmıştır. Bu sözlük Türkiye’de katılımcı sözlük anlamında bir ilk olmuş ve herkesin erişimine açık olması nedeniyle gençler tarafından en çok kullanılan internet sayfalarından birine dönüşmüştür (Yücel, 2017: 127). Kavram ve konsept sınırlaması olmaksızın, herhangi bir konu, durum ya da kişi ile ilgili bilgi, haber ve yorum niteliği taşıyan ifadeler barındıran bir site olan *Ekşi Sözlük*; yazarlar tarafından açılan entry-giriş ya da kayıt- ile metin içinde yer alan bağlantılar ve ‘bakınız’ şeklinde verilen linkler nedeniyle sonsuz çağrışımlara olanak veren bir platform özelliği taşımaktadır. Dolayısıyla kapsamı sürekli olarak genişleyen sözlüğün yaşayan bir organizma olduğunu ve her an gelişmekte olduğunu iddia etmek mümkündür (Gürel ve Yakın, 2007: 204). Yine aynı yazarların sözlükle ilgili bir tespiti de dikkate değerdir. Başlangıçta amatör bir girişim olarak ortaya çıkan ve ‘suser’ adı verilen yazarların belirli bir mantıkla sisteme dahil edilmesiyle boyut değiştiren *Ekşi Sözlük*, tüm özgürlükçü söylemlerine rağmen son derece totaliter bir yapılanmaya sahiptir. Sözlüğün kurucusu olan ssg, yazarlar ve entryler-girişler- üzerinde sahip olduğu doğrudan gücüyle, istediği zaman sözlü yazar alma ya da sözlükten yazar uçurma -atma ayrıcalığı ile iktidar hiyerarşisinin en üstünde yer almaktadır (2007: 205).

3. Özgecan Aslan Cinayetini Ekşi Sözlük Üzerinden Okumak

3.1. Araştırmanın Metodolojisi

Toplumsal bir sorun olan kadına şiddet konusu Özgecan Aslan cinayeti bağlamında *Ekşi Sözlük* üzerinden yorumlanacaktır. Bu platform aracılığıyla kadına şiddetin toplum tarafından nasıl algılandığını ve konuyla ilgili nasıl bir kamuoyu oluştuğunun ortaya konulması amaçlanmaktadır. Diğer bir ifadeyle, çalışma Özgecan Aslan başlığı altında yer alan yorumlar üzerinden cinsiyetçi söylemin, kadın şiddeti bağlamında

8 “Habermas’ın 19. yüzyılda modern toplumda burjuva kamusal alanının oluşumunun bir aracı olarak ele aldığı gazeteler gibi, İnternetin de neo-liberalizmin etkisiyle hızla bireyselleşen bir dünyada bu kez küresel bir kamusal alanı yeniden canlandırması beklenmektedir. Habermas’ın kamusal alan kavramı, yeni enformasyon ve iletişim teknolojilerinin bileşkesi olan İnternetin topluma yayılmasıyla birlikte yeniden gündeme getirilmektedir. İnternet, kamusal alanın gazete ve radyo-TV’den sonra gelen üçüncü aşaması olarak görülmektedir.” (Jorge Almeida’dan aktaran: Şener, 2006: 72-73).

sözlükte bilinçli veya bilinçsizce yeniden inşa edildiği varsayımına dayanmaktadır. Bu çalışmada T. Van Dijk'in eleştirel söylem analizi yöntemi kullanılmıştır. Söylem analizi metinler ve konuşma yoluyla meydana gelen anlam ürünleri ile ilgilenen geniş kapsamlı sosyal ve kültürel araştırmalar içinde kullanılan bir araştırma yöntemidir (Çelik ve Ekşi, 2001: 99). Diğer bir tanıma göre, söylem analizi güncel paradigma ve modalardan çok, öncelliği sosyal sorunlara ve politik konulara vermektedir. Bu yöntem, sosyal sorunlara seslenmektedir (Özer, 2015: 202). Bu bağlamda, Yeliz Dede Özdemir tarafından gerçekleştirilen "Taciz Anlatılarında Cinsiyetçi Söylemlerin Yeniden İnşası: #Sendeanlat" konulu çalışmada kullanılan yöntem, bu araştırma için de uygun görülmüştür.⁹ Bu çalışmada da eleştirel söylem çözümlemesinin, sağladığı analitik perspektiften faydalanılacaktır. Bu yöntem tek bir disiplinle sınırlı olmadığı ve farklı disiplinlerden yararlandığı için hem teorik hem de analitik olarak farklı söylem çözümlemesi modelleri içermektedir (Özdemir, 2015: 84). Dolayısıyla, *Ekşi Sözlük'te Özgecan Aslan* başlığı altında 13.02.2015 ile 09.05.2015 tarihleri arasında yer alan entry'ler (giriş) araştırmanın amacına uygun olarak bu perspektiften incelenmiştir.

Bu başlık altında toplamda 131 entry (giriş) sayfası yer almaktadır. Ancak söz konusu tarihlerde 106 giriş sayfası ve 1054 ekşi sözlük yorumu yer almaktadır. Çalışmanın amacına uygun olarak yargısal örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Bu yöntemde evren araştırmacının amacına uygun bir şekilde kümelere ayrılmakta ve bu kümelere araştırmaya en uygun olduğu düşünülen küme örnekleme olarak seçilmektedir (Şahin, 2011: 125). Söz konusu tarihler arasında yazılan 141 ekşi sözlük yorumu çalışmanın örneklemini oluşturmuştur. Konuyla ilgili örnekleme dahil edilmeyen yorumların bu kadar fazla olmasının nedeni olaya ilişkin tepkilerde çok fazla sayıda benzer ifadelerin olmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, örneklem sayısının evrenin tamamını yansıtabileceği düşünülmüştür. Önemli bir diğer husus şu ki, çalışmada, en önemli sınırlılık incelenen tarih aralığı bağlamında yapılmıştır ve bu tarih aralığı 86 gün olarak belirlenmiştir. Sözlük yazarlarının yorumları referans alındığından yorumlarda karşılaşılan dil bilgisi hataları ile anlaşılır olmayan ifadeler araştırmanın bir diğer sınırlılıkları arasında değerlendirilmiştir. Cinayetle ilgili yorumlar çözümlenirken, toplumsal cinsiyetin inşasına dair yorumların kullanılıp kullanılmadığı çalışmanın amacı çerçevesinde oluşturulmuş aşağıdaki sorular kapsamında ortaya konulmuştur:

1. Söz konusu olaya ilişkin tepkiler, yine kadın bedeni üzerinden temellenen cinsiyetçi küfürlerle mi lanetlenmektedir?
2. Aslında tecavüzün ve şiddetin temel kaynağının yine kadınlar ve onların yetiştirdiği erkekler olduğu yargısını içeren yorumlar mı yapılmıştır?
3. Söz konusu olaya ilişkin verilen tepkilerde, toplumsal cinsiyet söylemlerinin hâkim olduğu yorumlar mı yer almaktadır?

⁹ Bu çalışmanın araştırma kısmında yer alan sorular ve kullanılan yöntemle ilişkin veriler araştırmanın konusu ve amacına uygun olarak bu üç çalışmadan yararlanılarak oluşturulmuştur. Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Armağan ve Deniz, 2012: 69-88; Yazıcı, 2016: 115-136; Dede Özdemir, 2015: 80-103).

4. Söz konusu olaya ilişkin verilen tepkilerde, kadını ötekileştiren yorumlar mı yapılmıştır?

5. Söz konusu olaya ilişkin verilen tepkiler de toplumsal cinsiyetçi bakış açısının yer almadığı yorumlar yer almakta mıdır?

3.2. Bulgular ve Değerlendirme

Tablo 1'de Özgecan Aslan başlığı altında yer alan entry'lerin (giriş) analizi yer almaktadır. 141 yorumun 139'u toplumsal cinsiyet söylemi içeren yorumlardan oluşurken, geri kalan 2 adet yorum ise toplumsal cinsiyet söylemi içermemektedir. Tablo içerisinde gösterilen sorular üzerinden aşağıda Özgecan Aslan başlığı altında yer alan entry içeriklerinin örneklerine yer verilmiştir. Bu içerikler toplumsal cinsiyetin söylemleri üzerinden incelenecektir. *Ekşi Sözlük*'te yer alan entry'lerde büyük harf kullanılmamaktadır. Bu nedenle çalışmada kullanılan entry'ler aslına uygun olarak, imla hataları ve küçük harflerle yazılmıştır (Yazıcı, 2016: 125).

Tablo 1. Yorumların Dağılımı

Yorum Analizi	Adet
1.Söz konusu olaya ilişkin tepkiler kadın üzerinden temellenen cinsiyetçi küfürlerle mi lanetlenmektedir?	60
2.Aslında tecavüzün ve şiddetin temel kaynağının yine kadınlar ve onların yetiştirdiği erkekler olduğu yargısını içeren yorumlar mı yapılmıştır?	4
3.Söz konusu olaya ilişkin verilen tepkilerde kadın üzerinden eril söylem dilinin hâkim olduğu yorumlar mı yer almaktadır?	65
4.Söz konusu olaya verilen tepkiler de kadını ötekileştiren yorumlar mı yapılmıştır?	10
5. Söz konusu olaya ilişkin verilen tepkiler de toplumsal cinsiyetçi bakış açısının yer almadığı yorumlar yer almakta mıdır?	2
Toplam	141

3.2.1 Kadın Üzerinden Temellen Cinsiyetçi Küfürlerle Yapılan Yorumlar

Cinayete ve bu bağlamda kadına şiddete yönelik verilen tepkiler genellikle kadın bedeni üzerinden yapılmakta ve bel altı söylemlerle çok başvurulmaktadır. Kadına şiddeti kınama noktasında bile konu kadın bedeni üzerinden yol almakta ve sayısız bel altı küfürle son bulmaktadır! Yazarlar özellikle yorumlarında o.. kelimesini çok sık kullanmaktadır. Öyle ki, bu durum sözlüğün birkaç yazarı tarafından eleştirilmiştir. Cinsiyetçi küfürlerden bazıları şöyledir:¹⁰

10 Örnek olarak gösterilen yorumların bir kısmı çok uzun olduğundan yalnızca vurgulanmak istenilen kelimelere ve cümlelere yer verilmiştir.

“...annenin koklamaya kıyamadığı bedenini yakan o.. evlatları için özür dilerim...”

“ yıllar sonra ekşi sözlüğe yeni paraola alarak girmemi sağlayan kanatsız melek. Neden girdim? Bunu yapan o.ç larına karşı içimdeki nefreti, kini, öfkeyi bağırarak istedim belki de...”

“tek kelimeyle hunharca katledilen zavallı kız, o... çocuğu, şerefsiz köpekler, allah belanızı versin demenin yalaklık kaçacağı 3 allahsız p... kurusuna verilecek cezayı çok merak ediyorum! Kim ki bu olayı örtbas etmeye çalışır, inşallah kat beteri kendi başına gelir!

“ hakkındaki sır perdesi aralandıkça sinirlerim daha fazla bozulan ve aynı yaşlardaki öğrencilerim için daha çok korktum, annemi daha iyi anladığım bir süreçten geçiyorum. bilinçaltı bu kadar pislikle dolmuş, bunları da eyleme geçiren o... çocukları varken sokağa çıkmak bile şövalyeliktir.”

Birine o.... çocuğu olarak hitap etmek, seslenmek erkek egemen bakış açısının hakim olduğu toplumlarda sıkça kullanılan “kötü” kadın algısını daha da pekiştirmektedir. Kendi bedenini satarak hayatını idame ettiren kadınları hor gören ve onlara yapılan her türlü eylemi meşru gören bu ifade içerisinde erkek, kendi eylemlerinin bağımsız eyleyeni olmaktan çıkmış ve onu yetiştiren kadının “iffetsizliği”nden dolayı “yanlış” yollara sapmıştır; ancak buradaki asıl suçlu erkeğin kendisi değil, yine onu bu hale getiren, yetiştiren bir kadındır, yani annesidir (Özdemir, 2015: 93-94). Graddol ve Swann’ın belirttiği gibi cinsiyetçilik, kelimelere yüklenen anlamlar üzerinden yeniden inşa edilmektedir ve yüklenen anlamlar kullanıcının dünya görüşü ile doğrudan ilişkilidir (Şimşek, 2006: 46).

3.2.2. Tecavüzün/Şiddetin Temel Kaynağının Kadınlar Olduğuna Dair Yorumlar

Toplumsal cinsiyet kalıpları kadını “ev içine” özel alana yerleştirmiştir. Kamusal alan diğer bir ifadeyle “dışarı” erkeğe aittir. Nitekim önceliği özel alan olan kadının en kutsal görevi anneliktir. Çocuğa ait her türlü sorumluluk ona aittir. Dolayısıyla çocuk yetişkin bir birey olarak kendi iradesiyle bir suç işlese bile asıl zanlı onu yetiştiren, bugünlere getiren annedir! Bu bakış açısı bir kısım sözlük yazarları tarafından da kabul görmüştür ve bu cinayetin sorumlusu olarak yine kadınları hedef alan yorumlar yazılmıştır. Her nedense suçu işleyen erkek olayın öznesi olmaktan çıkar ve eylemin içerisinde edilgenleştirilir. Özne bir anda onu yetiştiren anne olur, yani kadın olur. Erkeğin egemenliğini meşrulaştıran ideoloji, kadın ve erkek “doğa” sının farklı olduğu esasına dayanmaktadır. Bu farklılık “hiyerarşi” içeriklidir. Bu ayırmda erkeklik akıl, rasyonellik ve güçlülük gibi olumlu özelliklerle tasvir edilirken, kadınlık ise duygusalılık, zayıflık ve rasyonel yeti eksikliği ile ilişkilendirilmiştir (Dinçkol, 2010: 88-89). Nitekim şiddet zayıflık ve rasyonel yeti eksikliğiyle ilişkilendirilen kadın bu olayda da okların hedefi olmuştur. Bu ifadelerden bazıları şöyledir:

“duyar duymaz acısını yüreğimde hissettiğim haberlerini ağlamadan okuyamadığım

gencecik bir insan, kardeşim. özgecan veya onun gibi tecavüze uğrayanlar için böyle... konuşan hemcinslerim, kadınlar...işte bu hasta ruhlu pislikleri, bu şerefsizleri, tecavüzcüleri yetiştiren sizlersiniz. Sizin yetiştirdiğiniz insan müsveddeleri bunlar. allah sizin gerçekten belanızı versin. bu kızcağızın çektiği bütün acılar boynunuza olsun. ve bunların erkek versiyonları hepimiz birer potansiyel tecavüzcü ve katilsiniz ...”

“ acaba böyle bir şey yaptıklarında annelerinin onları “canım oğlum” diye sevdiği akıllarına düşmüyor mu?...”

“sizi analarınız keşke doğurmasaydıdı sıçsaydı bu kıza nasıl kıydınız ismi aklıma geldikçe içim acıyor nasıl bir öfke var içimde, kafamda günlerdir türlü türlü işkence çeşitleri tasarlıyorum ben bile kendime şaşırıyorum...kimseyi geri getiremez ama keşke sizi bizim ellerimize ve bizim adaletimize bıraksalar...”

3.2.3. Kadın Üzerinden Eril Söylem Dilinin Kullanılmasına Dair Yorumlar

Dil, ötekileştirmeyi, ayrımcı bakış açısını en net gösteren kavramlardan biridir. Örneğin

“saçı uzun akıllı, kısa” “karı gibi konuşma” “eksik etek” “bayan/kadın” “güzel kadın/ çirkin kadın” ve bunlar gibi bilinçli ya da bilinçsiz kullanılan her kelime toplumsal cinsiyetin inşasında büyük rol oynamaktadır. Erkeği norm olarak kabul eden bir anlayış içinde, kadın kategorisine gireni altını çizme eğilimi dildeki cinsiyetçilik ile özdeşleşmektedir. Erkekler için sadece doktor kelimesi kullanılırken, doktorun kadın olduğu durumlarda doktor kelimesinin başına “kadın” kelimesinin bir sıfat olarak eklenmesi bu duruma sıklıkla verilen örneklerden sadece biridir (Şimşek, 2006: 48). *Ekşi Sözlük* yazarlarının, toplumda büyük bir travmaya yol açan Özgecan Aslan cinayetiyle ilgili tepkilerini dile getirirken eril dile sık sık başvurdukları görülmüştür. Nitekim, Özgecan bir birey ve vatandaş olarak değil, kadın cinsiyetçiliği üzerinden yorumlanmaktadır. Cinayet bir insan hakkı ihlali olarak nerdeyse hiç değerlendirilmemiştir. Ayrıca Özgecan Aslan’ın güzelliği, genç kızlığı sık sık vurgulanmıştır. Bu ifadelerden bazıları şöyledir:

“caniler tarafından yaşamına son verilmiş genç kız. allah rahmet eylesin. özgenin yerinde herkes olabilir. sokakta yürümek, otobüse binmek ...bu rutin şeyler bile bu ülkede canından olmaya yetiyor. tek suçu bayan olmaktı belki de...”

“özgecan’ının ölümünden sonra ki ilk iş günü. işe odak problemi yaşıyorum resmen. sürekli aklımda o güzel surat. sürekli delirecekmiş hissi veren sorular. yazıp yazıp silmelerim, göğsümün sıkışması, nefret etmek, acımak, ağlamak, isyan etmek, konuşmak, bağırarak, susmak...sanırım beynim yanıyor evet...”

“3 mahluk tarafından gençliği, güzelliği, geleceği, umutları, yaşam hakkı elinden alınan 20 yaşında ana kuzusu. nur içinde yatsın”

“katledişi, güzel olandan intikam alma eylemidir. sokaklar, apartmanlar bu güzellik düşmanı katliamcılarla dolu. neyse ki artık onlarla aynı oksijeni solumayacak”

3.2.4. Kadının Erkek Karşısında Ruhsal/Fiziksel Olarak Gücsüz Oluşuna Dair Yorumlar

Acıma hissiyle beraber kadını erkekten daha gücsüz ve zayıf gösteren yorumları bu başlık altında değerlendirebiliriz. Nitekim yazarların bir kısmı Özgecan'a karşı yoğun bir acıma duygusu içerisinde. Cinayete olan öfke, bir insanın hayatını kaybetmesinden çok öte bir "kızcağızın, bacımızın, kızımızın, yavrumuzun" aramızdan ayrılmış olmasına yöneliktir. Bu yorumlardan bazıları şunlardır:

"bir kez daha tek kelimeyle yazık ve ülke nereye gidiyor dedirten haberin baş mimarı zavallı, rahmetli kızcağız"

"kızcağız orada bindiği minibüs otobüs taksi hatlarını kullanan tiplerden nasıl korkuyordu kimbilir yanında biber gazı taşıyormuş. allah başta ailesi tanıdığı herkese sabır versin. o şerefsizlere ölüm bile ödül gelir. benzer acılara işkencelere tabi tutulmalı..."

"çektığı acıyı düşünemediğim zavallı çocuk. nur içinde uyu özge. seni koruyamayan sistem adına özür dilerim. güzel çocuk. ninni özge. ninni...ninni"

"biber gazı sıkılmış, tırnaklarını geçirmiş karşısındaki pisliğe. daha ne yapacaktı ki yavrum? ne yapabiliirdi ki? hayır gerçekten kadınlar bu ülkede..."

Bu başlık altında incelenen içerikler bağlamında Özdemir'in ifadeleri dikkate değerdir.

"Erkek egemen cinsellik anlayışı içerisinde erkeklik, önemli bir kavramsallaştırmadır.

Erkek olma hali ile bağlantılı, kültürel temsiller ve toplumsal pratikler setini ifade eden erkeklik hem erkeklerin birbirleri arasındaki hem de kadınlar ve erkekler arasındaki güç ilişkilerinin bir biçimi olarak tanımlanır. Bu güç ilişkileri, heteroseksüellik, otoriterlik ve fiziksel olarak güçlü olma kavramı etrafında merkezileşen erkeklik söylemleri aracılığıyla yeniden üretilir" (2015: 87).

Sonuç

Özgecan Aslan cinayeti toplumsal bir hareketi beraberinde getirmiştir. Bu bağlamda, yeni medya kavramının en popüler ve en sık kullanılan platformlarından biri olan *Ekşi Sözlük* üzerinden kadına şiddetin toplum tarafından nasıl algılandığını ortaya koymak önemli görülmüştür. Nitekim, *Ekşi Sözlük*'te açılan Özgecan Aslan başlığı altında sayısız insan, cinayete karşı aynı öfkeyi aynı dehşeti hissederek ortak bir paydada buluşmuş ve tepkilerini dile getirmiştir. Ortak bir duygu etrafında sanal kullanıcılara, sanal bir kamusal alan ortamı sağlayan sözlükte, konuyla ilgili yer alan yorumların her biri, içinde bulunduğumuz, yaşadığımız coğrafyanın genel bir fotoğrafını görmek açısından önemli ip uçları taşımaktadır.

Buradan hareketle yola çıkılan bu çalışmada, Ekşi Sözlük kullanıcılarının Özgecan

Aslan başlığı altında gerek dünyanın gerekse Türkiye'nin temel sorunlarından biri olan kadın şiddetine yönelik öfkeleri, kadın şiddetinin bir problem olarak algılandığı noktada değerli görülmektedir. Ancak sorun şu ki, problemi kınama ve acilen çözümü noktasında yazılan yorumların bilinçli ya da bilinçsiz sorunlu bir bakış açısı taşımasıdır. Bu sorunlu bakış açısı, neredeyse her yorumda mevcut olan toplumsal cinsiyet kodlarını içermekte, dolayısıyla eril söylemi yeniden üretime sokmaktadır. Çalışma esnasında araştırmanın evreni olan 1054 içeriğin hepsi teker teker incelenmiş ve neredeyse tamamının içeriğinde bu kodlar tespit edilmiştir. Dolayısıyla, sanal bir kamusal alan olarak da nitelendirilebilecek olan *Ekşi Sözlük*'te kadına şiddette karşı verilen tepkilerin toplumsal algıda hakim olan cinsiyetçi yapıyı koruduğu ve kadın kimliğinin bir sorun olarak görüldüğü sonucuna varılmıştır.

Son söz, dil ayrımcılığın en çok hissedildiği ve hissettirildiği kavramlardan biridir. Kuşkusuz bu tam tersi bir durum için de fırsat niteliğindedir. Kadın kimliğine yönelik mevcut toplumsal algıyı değiştirebilecek yol, öncelikle dili bu kodlardan temizlemekle başlayacaktır.

Kaynakça

- ALTUNAY, Alper (2015). "Bir Sosyalleşme Aracı Olarak Yeni Medya", *Selçuk İletişim Dergisi*. Cilt 9, Sayı 1, ss. 410-428.
- ARENDE, Hannah (2014). *Şiddet Üzerine*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- ARMAĞAN, Ahsen ve DENİZ, Şadiye (2012). "Çocuk İstismarının Sosyal Paylaşım Platformlarında Temsil Biçimleri: Pozantı Cezaevinde Kalan Çocuklar Örneğinin Ekşi Sözlük'te Sunumu", *The Journal of Academic Social Science Studies*. Cilt 5, Sayı 7, ss. 69-88.
- ASLANTÜRK, Gülten ve TURGUT, Hasan (2015) "8284 Vakası: Ekşi Sözlük'te Cinsiyetçi Kamusal Alanın Yeniden Üretilmesi", *İlef Dergisi*. Cilt 2, Sayı 1, ss. 45-76.
- BİNARK, Mutlu (2007). "Yeni Medya Çalışmaları", *Yeni Medya Çalışmaları*. (Der: Mutlu Binark). Ankara: Dipnot Yayınları.
- BİNARK, Mutlu (2007). "Yeni Medya Çalışmalarında Yeni Sorular ve Yöntem Sorunu", *Yeni Medya Çalışmaları*. (Der: Mutlu Binark). Ankara: Dipnot Yayınları.
- BORA, Aksu (2008). *Sivil Toplum Kuruluşları İçin Toplumsal Cinsiyet Rehberi*. Ankara: Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Yayınları.
- CASTELLS, Manuel (2012). *İsyan ve Umut Ağları İnternet Çağında Toplumsal Hareketler*. İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- ÇELİK Hilal ve EKŞİ Halil (2008). "Söylem Analizi", *Selçuk İletişim Dergisi*. Cilt 27, Sayı 27, ss. 99-117.
- DİNÇKOL, Bihterin (2010). *Kadın, Ekonomi, Politika*. Frauen, Wirtschaft, Politik (Edt: Şirin Tekeli, Yıldız Ecevit ve Pervin Somer). İstanbul: Kadir Has Üniversitesi Yayınları.

GÜREL, Emet ve YAKIN Mehmet (2007). "Ekşi Sözlük: Postmodern Elektronik Kültür", *Selçuk İletişim Dergisi*. Cilt 4, Sayı 4, ss. 203-219.

ÖZDEMİR, D. Yeliz (2015). "Taciz Anlatılarında Cinsiyetçi Söylemlerin Yeniden İnşası: #Sendeanlat", *Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Kültürel Çalışmalar Dergisi*. Cilt 2, Sayı 2, ss. 80-103.

ÖZER, Ömer (2015). "Teun Adrian Van Dijk Örneğinde Eleştirel Söylem Analizi". İletişim Araştırmalarında Yöntemler Uygulama ve Örnekleri. (Edt. Besim Yıldırım). Konya: Literatürk Yayınları.

PELTEKOĞLU, B. Filiz ve TOZLU, Emel (2017). "Medya Yansımaları Ekseninde Kadına Şiddet Sorunsalı ve Halkla İlişkiler", *Marmara İletişim Dergisi*. Sayı 28, ss.1-19.

ŞAHİN, Baki (2011). "Metodoloji", *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (Edi: Abdurrahman Tanrıoğen). Ankara: Anı Yayıncılık.

ŞENER, Gülüm (2006). *Küresel Kapitalizmin Yeni Kamusal Alanı Olarak İnternet: Yeni Toplumsal Hareketlerin İnterneti Kullanımı*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimleri Anabilim Dalı.

ŞİMŞEK, Burcu (2006). *Kadınlararası Konuşma Sürecinde Toplumsal Cinsiyetin Dil Üzerinden Sergilenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı.

YAZICI, Tülay (2016) "Yeni Medyanın Nefret Dili: Suriyeli Mültecilerle İlgili Ekşi Sözlük Örneği", *Global Media Journal*. Cilt 7, Sayı 13, ss.115-136.

YÜCEL, Rıdvan (2017). *Yazılı Kültür–Dijital Kültür Bağlamında Mesajın Değişen Yapısı (Örnek Olay: Ana Britannica Ansiklopedisi ile Ekşi Sözlük Karşılaştırması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Ana Bilim Dalı.

YÜKSEL, N. Aysun (2015). *İletişimde Toplumsal Cinsiyete Dayalı Farklılıklar, İki Kişilik Dans*. Konya: Literatürk Academia Yayınları.

İnternet Kaynakları

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, *Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı* (2016-2020). <https://kadininstatusu.aile.gov.tr/uploads/pages/dagitimda-olan-yayinlar/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-ulusal-eylem-planı-2016-2020> (Erişim Tarih:01.07.2018).

Birleşmiş Milletler (BM) Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesinde 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, <http://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development-goals/goal-5-gender-equality.html> (Erişim Tarihi. 1.07.2018).